DIERENWELZIJN IS EEN GEMEENTELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

INHOUD

1. TOESPRAAK
2. DIERENWELZIJN(SBELEID)?
3. EEN BELEIDSMEDEWERKER DIERENWELZIJN?
4. EEN NIEUWE DIERENNOODOPVANGLOCATIE?
5. DIERENWELZIJNSPROJECTEN?
6. RENDABEL MAKEN MULTIFUNCTIONEEL DIERENWELZIJNSCENTRUM

TOESPRAAK

Ooit hadden we ook zwerfhonden in Nederland. Iets wat wij ons nu bijna niet meer voor kunnen stellen. Helaas ben ik beter met poezen, dan met politiek.. maar wat mij betreft geldt dit voor de katten in de toekomst net zo. We zouden wat dit, als beste jongetje van de klas, echt eens beter moeten afkijken bij onze zuiderburen. Daar zijn de chipplicht en de castratie/sterilisatieplicht reeds een feit.

We hoeven niet onder stoelen of banken te steken, dat wat er zich allemaal in/om/en rondom Dierenopvang Arduin heeft afgespeeld een direct gevolg is van het dierenwelzijnsbeleid vanuit de daarbij aangesloten gemeenten. Zeg dus maar beter; geen dierwelzijnsbeleid. Mijn hoop is gevestigd op hopelijk toekomstig beleid vanuit de Europese Unie, want vanuit Den Haag mis ik de absolute daadkracht.

Maar terug naar onze eigen gemeente Bergen op Zoom. Ik als burger van Bergen op Zoom kan er niet meer mee leven dat onze gemeente voor een dubbeltje op de eerste rang wil zitten op het gebied van dierenwelzijn. Alle begrip voor de moeilijke financiële situatie waarin wij ons bevinden, het enorme takenpakket en de diverse menselijke uitdagingen.. maar dieren kunnen niet nog langer het ondergeschoven kind (van de rekening) blijven.

TOESPRAAK

Dierenwelzijn raakt zoveel gemeentelijke domeinen dat eigenlijk niemand er echt van is. Het raakt bijvoorbeeld het domein "duurzaamheid" met betrekking tot de (zwerf)katten die van invloed zijn op de lokale biodiversiteit, het "sociale domein" als het gaat over de positieve invloed die de huisdieren hebben op vooral ook de kwetsbare inwoners van de gemeente, het domein "volksgezondheid" als het gaat over de risico's die zieke dieren met zich meebrengen en het domein "Veiligheid en Handhaving" als het gaat bijvoorbeeld gaat over de loslopende dieren, overlast of inbeslagnames. En zoals we allemaal weten: als iedereen er een beetje wat mee doet, doet er eigenlijk niemand echt iets mee.

Het zou in het belang zijn van iedere burger en inwonend dier (bijna de helft van de huishoudens bezit een huisdier), wonend in de gemeente Bergen op Zoom, dat er één aanspreekpunt zou komen. Iemand die zich bezig zou houden met het dieren(noodhulp)beleid, die de verschillende dierenwelzijnspartijen in kaart brengt en hen indien nodig met elkaar verbind. Dat er kortere lijnen komen tussen bijvoorbeeld een thuiszorgorganisatie en de politie, dat na een overlijden of bij een bezoek aan hotel de houten lepel er geen dieren alleen in of bij de woning achter blijven.

Ook het stukje educatie zou onder het takenpakket van deze diervriendelijke duizendpoot kunnen vallen. Gastlessen op de basisschool, een dierwijzerpagina op de gemeentelijke website, informatiebladen bij de dierenartsenpraktijken, maar zeker ook de bewustwording van dierenwelzijn bij de wat minder in het oog springende boerderijdieren.

TOESPRAAK

Een groot deel van de gevangen zwerfkatten lijkt afkomstig van boerderijen. De vaak onbehandelde muizenvangers krijgen zoveel nestjes dat ze met teveel zijn op één plek en gaan zwerven. Daarnaast draagt leder huishouden dat een onbehandeld huisdier een nestje lieve kleine pluizenbolletjes laat krijgen en ze vervolgens aan niemand kwijt kan, ook bij aan het dieroverschot. Zij belanden helaas namelijk ook vaak op straat.

Om een beetje een beeld te geven van de grootte van het probleem in onze regio aan te geven: ons lokale kattenclubje (met twee kattenvangers) heeft vorig jaar 432 katten van straat gehaald naar aanleiding van binnen gekomen meldingen. Dit jaar zijn dat er al meer dan 130. Uiteraard halen wij niet zomaar katten van straat; dit gebeurt pas na buurtonderzoek, het uitvoeren van een chipcheck, het omdoen van belbandjes met ons telefoonnummer en het inschakelen van Amivedi.

TOESPRAAK

Het zou gewoon heel mooi zijn als de gemeente het dierenwelzijnsbeleid serieus zou nemen en ook de dierennoodhulpopvang, want daar is de gemeente verantwoordelijk voor. Het is een wettelijke plicht, een plicht die de gemeente Bergen op Zoom al 13 jaar laat liggen. Arduin is qua grootte sowieso al veel te klein voor het gebied dat het dekt. Daarnaast voldoet het al jarenlang niet meer aan de huidige wet- en regelgeving. Ik roep de gemeente op om dierenwelzijn nu wel op de kaart te gaan zetten. Ik ken meerdere professionele dierenwelzijnspartijen die interesse hebben om bij ons in de gemeente in dierennoodopvang te voorzien.

Als er een gedegen opvang in de gemeente zou zijn en passend beleid,
dan was onze Zwerfkattenwerkgroep helemaal niet nodig geweest.

WAAROM INVESTEREN IN DIERENWELZIJN(SBELEID)?

1. Morele én wettelijke verantwoordelijkheid

- Gemeenten voeren dierenwelzijnswetgeving uit (o.a. Wet dieren)
- Respectvolle omgang met dieren is een norm in een beschaafde samenleving

2. Maatschappelijk draagvlak

- Veel inwoners hechten waarde aan dierenwelzijn
- Betrokken beleid vergroot het vertrouwen van burgers in de gemeente

3. Volksgezondheid & veiligheid

- Vermindert risico op overlast, bijtincidenten en zoönose
- Duidelijke richtlijnen en preventie bevorderen een veilige leefomgeving

WAAROM INVESTEREN IN DIERENWELZIJN(SBELEID)?

4. Zorg voor mens én dier

- **Dieren zijn belangrijk voor het welzijn van kwetsbare inwoners**
- **Hulp bij dierenzorg (bijv. minima, ouderen) vergroot maatschappelijke inclusie**

5. Duurzaamheid en biodiversiteit

- **Diervriendelijk groenbeheer en natuurinclusieve plannen versterken ecosystemen**
- **Goede omgang met wilde (stads)dieren draagt bij aan een gezonde leefomgeving**

6. Lange termijn: voorkomen is goedkoper

- **Investeren in preventie verlaagt kosten voor:**

  Crisisopvang, Handhaving, Gezondheidszorg voor mens & dier

WAAROM INVESTEREN IN DIERENWELZIJN(SBELEID)?

Dierenwelzijn mag geen bijzaak zijn,

maar is een investering in

leefbaarheid, veiligheid

en maatschappelijke betrokkenheid

WAAROM INVESTEREN IN EEN BELEIDSMEDEWERKER DIERENWELZIJN?

1. Samenhang en coördinatie

- **Dierenwelzijn raakt meerdere domeinen:**
  volksgezondheid, openbare orde, groenbeheer, sociale zaken, duurzaamheid
- **Een beleidsmedewerker bewaakt de samenhang en voorkomt versnippering van beleid**

2. Gerichte beleidsontwikkeling

- **Zonder specialist komt dierenwelzijn vaak ad hoc aan bod**
- **Een beleidsmedewerker ontwikkelt structureel, toekomstgericht en onderbouwd beleid**

3. Schakel tussen gemeente en samenleving

- **Fungeren als aanspreekpunt voor inwoners, dierenorganisaties, dierenartsen, hulpverleners en handhavers**
- **Bevordert samenwerking en voorkomt miscommunicatie of langs elkaar heen werken**

WAAROM INVESTEREN IN EEN BELEIDSMEDEWERKER DIERENWELZIJN?

4. Signalering en preventie

- Een expert herkent problemen vroeg (zoals toename dierenverwaarlozing of overlast)
- Kan gericht inzetten op preventie en educatie, wat veel leed én kosten voorkomt

5. Professionalisering van gemeentelijk beleid

- Andere beleidsterreinen hebben ook specialisten; dierenwelzijn verdient dezelfde professionele benadering
- Versterkt het imago van de gemeente als vooruitstrevend en maatschappelijk betrokken

6. Kostenbewust en efficiënt

- Door expertise kan effectiever worden ingezet op subsidieregelingen, samenwerking en monitoring
- Vermijd verspilling door beter afgestemde keuzes en prioriteiten

WAAROM INVESTEREN IN EEN BELEIDSMEDEWERKER DIERENWELZIJN?

Een beleidsmedewerker dierenwelzijn

maakt van goede bedoelingen concreet beleid,

daarmee versterkt de gemeente

de leefomgeving voor mens én dier

WAAROM INVESTEREN IN EEN NIEUWE DIERENNOODOPVANGLOCATIE?

1. Wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid

- Gemeenten zijn (mede)verantwoordelijk voor de opvang van dieren in nood, bijv. na inbeslagname, calamiteiten, huisuitzettingen of verwaarlozing
- Het niet kunnen opvangen van dieren leidt tot schrijnende situaties en onwettige of onveilige oplossingen

2. Bijdrage aan volksgezondheid en veiligheid

- Zwerfdieren, loslopende of zieke dieren kunnen een risico vormen voor mens en dier
- Een opvanglocatie maakt snelle interventie mogelijk en voorkomt overlast, bijtincidenten of verspreiding van ziekten

3. Snelle en adequate hulp bij dieren in nood

- Hulpdiensten en handhavers hebben een betrouwbare plek nodig voor de opvang van gevonden, gewonde of verwaarloosde dieren
- Snelle opvang voorkomt dierenleed én escalatie van situaties (bijv. dieren die achterblijven bij crisisopvang van mensen)

WAAROM INVESTEREN IN EEN NIEUWE DIERENNOODOPVANGLOCATIE?

4. Onderdeel van lokaal welzijns- en duurzaamheidsbeleid

- **Dierenwelzijn raakt thema's als armoede, sociale zorg (denk aan huisdieren van mensen in crisis), natuurbeleid en leefbaarheid**
- **Een opvanglocatie biedt ruimte voor samenwerking met welzijnsorganisaties, vrijwilligers en educatieprojecten**

5. Structurele oplossing in plaats van noodmaatregelen

- **Tijdelijke of externe opvang is vaak duur, onbetrouwbaar en slecht afgestemd op lokale behoeften**
- **Een eigen of regionale voorziening betekent grip op kwaliteit, kostenbeheersing en continuïteit**

6. Kostenbesparing op de lange termijn

- **Goed georganiseerde opvang voorkomt hoge kosten door juridische procedures, handhaving, of opvang op niet-gespecialiseerde plekken**
- **Mogelijkheden voor samenwerking met omliggende gemeenten of dierenorganisaties verlagen de exploitatiekosten**

WAAROM INVESTEREN IN EEN NIEUWE DIERENNOODOPVANGLOCATIE?

Een dierennoodopvang is geen luxe,

maar basisinfrastructuur voor een veilige,

diervriendelijke

en goed functionerende gemeente

WAAROM INVESTEREN IN DIERENWELZIJNSPROJECTEN?

1. Voorkomen is beter (en goedkoper) dan genezen

- Eenmalig investeren in sterilisatie voorkomt veel ongewenste nestjes
- Minder dieren betekent minder kosten voor opvang, handhaving of euthanasie

2. Hulp aan minima versterkt sociaal beleid

- Dieren zijn belangrijk voor mensen in armoede of eenzaamheid
- Als zij hun dieren niet kunnen laten helpen, leidt dat tot overlast of onnodig dierenleed

3. Zwerfkatten: een groeiend probleem

- Verwilderde katten zorgen voor overlast, stank, gezondheidsrisico’s en schade aan biodiversiteit (ze doden vogels en kleine zoogdieren)
- Alleen vangen helpt niet; sterilisatieprojecten (‘trap-neuter-return’, TNR) zijn bewezen effectief en humaan

WAAROM INVESTEREN IN DIERENWELZIJNSPROJECTEN?

4. Dierenwelzijn is verbonden met volksgezondheid

- Dieren kunnen ziektes verspreiden (zoals toxoplasmose of kattenkrabziekte)
- Een gezonde en gecontroleerde dierenpopulatie verkleint dit risico aanzienlijk

5. Vergroot draagvlak en samenwerking

- Dit zijn laagdrempelige, zichtbare projecten die veel steun genieten bij inwoners, dierenartsen en opvangorganisaties
- Samenwerking verlaagt kosten en verhoogt effectiviteit

6. Een relatief kleine investering met groot effect

- Dergelijke projecten zijn goed te overzien in budget, makkelijk uit te leggen en leveren snel resultaat op
- Ideaal als startpunt voor structureler dierenwelzijnsbeleid

WAAROM INVESTEREN IN DIERENWELZIJNSPROJECTEN?

Neutralisatieprojecten zijn een slimme,

sociaal gedragen en kosteneffectieve manier

om problemen vóór te zijn –

een investering in rust, welzijn en leefbaarheid

RENDABEL MAKEN MULTIFUNCTIONEEL DIERENWELZIJNSCENTRUM

1. Dierencafé als sociaal ondernemingsmodel

- **Creëer een gezellige ruimte waar bezoekers een kop koffie kunnen drinken, terwijl ze interactie hebben met katten/honden/dieren die in de opvang verblijven**
- **Betrek jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt (zoals schoolverlaters of mensen met een beperking) om te werken in het café**
  Ze kunnen gastvrijheid en klantenservice leren, met begeleid werk en training

Extra voordelen:

- **Toegangskosten:** **Een kleine entree (bijv. €5) om toegang te krijgen tot het café, wat een extra inkomstenbron is**
- **Adoptiepromotie:** **Dieren die in het café verblijven kunnen tegelijkertijd geadopteerd worden**
- **Gezellige sfeer:** **Het dierencafé kan een rustgevende omgeving zijn voor mensen met stress of mentale gezondheidsproblemen (bv. als onderdeel van dagbesteding)**

RENDABEL MAKEN MULTIFUNCTIONEEL DIERENWELZIJNSCENTRUM

2. Dagbesteding en activiteiten voor speciale doelgroepen, gezinnen en ouderen

- **Bied werkplaatsen voor ouders om bijvoorbeeld samen met hun kinderen dieren te verzorgen of te helpen bij educatieprojecten**

  Dit kan een sociaal vangnet bieden voor gezinnen in een kwetsbare situatie
- **Organiseer educatiedagen waarbij basisscholen en middelbare scholen langs kunnen komen**
- **Organiseer speciale evenementen (familiedagen) waarbij gezinnen (vooral in kwetsbare posities) kunnen leren over dierenverzorging, gedragsadvies of omgaan met huisdieren**
- **Dagbesteding voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld voor (dementerende) ouderen of mensen met een verstandelijke beperking**

  Zij kunnen dan bv krabmeubeltjes of dierenspeeltjes maken, die in de dierenwinkel verkocht worden

RENDABEL MAKEN MULTIFUNCTIONEEL DIERENWELZIJNSCENTRUM

3. Trimsalon, dierenartsenpraktijk en andere betaalbare diensten

Er kunnen diverse ruimtes verhuurd worden in het opvangcentrum voor bijvoorbeeld:

- **Een trimsalon voor zowel opvangdieren als voor lokale huisdieren**
  De prijzen kunnen laag worden gehouden voor mensen in de buurt (bijv. voor lage inkomens)
- **Inhouse dierenartsenpraktijk misschien wel roulerend bemand door verschillende dierenartsen uit de buurt, zo kunnen zij hun klantenkring uitbreiden en het opvangcentrum medisch ondersteunen**
- **Dierenhotel om te voorkomen dat huisdieren onnodig op straat belanden**
- **Dierenverzorging: Bied een breed scala aan verzorgingsdiensten aan, zoals nagels knippen, tanden poetsen, uitlaatservice, eenvoudige gezondheid check-ups enz.**
  Dit maakt het toegankelijk voor een breed publiek en genereert extra inkomsten